

**รายงานการดำเนินงานสนองพระราชดำริ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)
การฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตรวิทยากรผู้ช่วย
ระหว่างวันที่ 2- 5 สิงหาคม 2565
ณ ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช**

กิจกรรมการฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร วิทยากรผู้ช่วย (การฝึกอบรมฯ) จัดขึ้นระหว่างวันที่ 2 – 5 สิงหาคม 2565 ณ ศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. – มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ณ ห้องประชุมศูนย์การแพทย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผู้เข้าร่วมอบรมฯ ประกอบด้วย คณาจารย์จากมหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครือข่ายการประสานงานและดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) จำนวน 20 แห่ง รวม 50 คน สำหรับ วัตถุประสงค์และเป้าหมายการอบรม เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ความเข้าใจและนำหลักการและแนวทางการประเมินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตรวิทยากรผู้ช่วย นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การสนองพระราชดำริด้านการบริหารจัดการและจัดการแนวทางทรัพยากรที่ยั่งยืน

พิธีเปิดการฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตร วิทยากรผู้ช่วย มี รศ.ดร.จรัญ บุญกาญจน์ รักษาการแทนรองอธิการบดี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เป็นประธาน และ ศ.ดร.ธวัชชัย ศุภดิษฐ์ ผู้อำนวยการศูนย์ประสานงาน อพ.สธ. รักษาการแทนรองอธิการบดีมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ และนางสาวลดาวลัย คำภา ที่ปรึกษาคณะกรรมการกำกับโครงการ BIOFIN ประเทศไทย กล่าวถึงเจตนารมณ์ของการฝึกอบรมฯ ซึ่งดำเนินการร่วมกับบริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) เพื่อสนองงานพระราชดำริโครงการอพ.สธ. ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากร

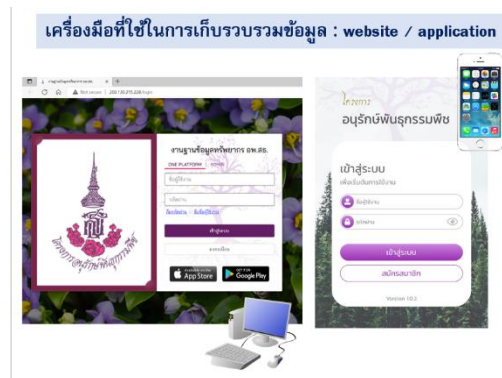
เนื้อหาสาระของการฝึกอบรมฯ สรุปโดยสังเขป ดังนี้

วันที่ 2 สิงหาคม 2565

- การบรรยายหัวข้อ “ที่มา ความสำคัญ ภาพรวม อพ.สธ. นโยบาย ทิศทาง เป้าหมาย” โดยนายพรชัย จุฑามาศ รองผู้อำนวยการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมอบรมเข้าใจถึงเป้าหมายการดำเนินงาน อพ.สธ. ตามแผนแม่บทระยะที่ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2569) อันจะนำไปสู่การนำไปปฏิบัติและเกิดองค์รวมสู่การสนองงานพระราชดำริได้อย่างสอดคล้องประสาน และสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์
- การบรรยายหัวข้อที่ 1 “บทบาทศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. และศูนย์ประสานงาน อพ.สธ.” โดย ดร.ปิยรัชฎ์ ปริญาพงษ์ เจริญทรัพย์ เพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินและตรวจสอบงานการบริหารและการจัดการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น ตามแนวทางแผนแม่บทระยะที่ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2569) การบันทึกข้อมูลฐานทรัพยากรกายภาพ ชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่นลงสู่ฐานข้อมูลส่วนกลาง การใช้ข้อมูลเพื่อติดตามงานและใช้กำหนดแผนงานฐานทรัพยากรของท้องถิ่นให้ชุมชน รวมถึงการปรับปรุงงานได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ ตามแนวทางการประเมินงานและมาตรฐานของ อพ.สธ.
- การบรรยาย หัวข้อที่ 2 “สรุปแนวทางการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยนายธานินทร์ สังคะนุช เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจการใช้แบบบันทึกการสำรวจทรัพยากร 9 ใบงานของการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นและกระบวนการหลักที่จะต้องให้ความสำคัญ ประกอบด้วย
 - ใบงานที่ 1 การเก็บข้อมูลพื้นฐานในท้องถิ่น
 - ใบงานที่ 2 การเก็บข้อมูลการประกอบอาชีพในท้องถิ่น
 - ใบงานที่ 3 การเก็บข้อมูลด้านกายภาพในท้องถิ่น
 - ใบงานที่ 4 การเก็บข้อมูลประวัติหมู่บ้าน วิถี ชุมชน
 - ใบงานที่ 5 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ของพืชในท้องถิ่น
 - ใบงานที่ 6 การเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์สัตว์ในท้องถิ่น
 - ใบงานที่ 7 การสำรวจเก็บข้อมูลการใช้ประโยชน์ชีวภาพอื่นๆ
 - ใบงานที่ 8 การเก็บรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น
 - ใบงานที่ 9 การรวบรวมข้อมูลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและโบราณคดี
- การฝึกปฏิบัติ วิทยากรได้จัดแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมและมอบหมายการปฏิบัติการ 9 ใบงาน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าอบรมปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ การศึกษาข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และการบันทึกข้อมูลตามรูปแบบการขึ้นทะเบียนทรัพยากรของ อพ.สธ. โดยแต่ละกลุ่มมีการนำเสนอผลงานต่อวิทยากร และผู้เข้าร่วมอบรม

วันที่ 3 สิงหาคม 2565

- การบรรยายหัวงานที่ 3 “การขึ้นทะเบียนทรัพยากร การใช้ฐานข้อมูลทรัพยากร และการนำข้อมูลทรัพยากรไปใช้ประโยชน์” โดยวิทยากรจาก อพ.สธ. ซึ่งผู้เข้าร่วมอบรมได้ฝึกบันทึกข้อมูลผ่านระบบของ อพ.สธ. ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมอบรมได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกฐานข้อมูลของ อพ.สธ. โดยได้ฝึกบันทึกข้อมูลบนเว็บไซต์ และบันทึกข้อมูลในแอปพลิเคชันของอพ.สธ.ที่พัฒนาขึ้น ทั้งนี้ ข้อมูลที่ฝึกบันทึกเข้าสู่ระบบต่างๆ ได้มาจากการกำหนดพื้นที่ศึกษา ซึ่งเป็นตัวอย่างจาก วิทยากร อพ.สธ.

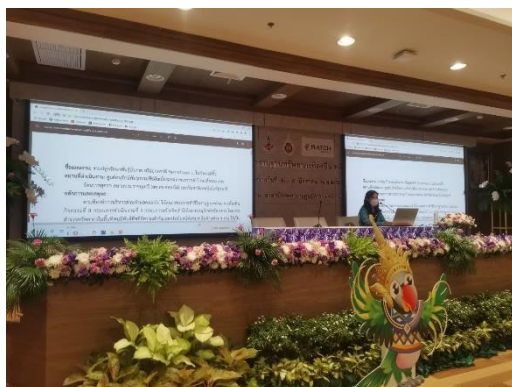
วันที่ 4 สิงหาคม 2565

- การฝึกปฏิบัติ โดยวิทยากรจาก อพ.สธ. ได้จัดแบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมเพื่ออภิปรายความสัมพันธ์ของทรัพยากรท้องถิ่นในพื้นที่ปกปัก การประเมินสภาพพื้นที่ฐาน การให้คะแนน และการชี้แนะต่อท้องถิ่น พร้อมทั้งการจัดทำสื่อสำหรับการนำเสนอ ใน 3 หัวข้อหลัก ดังนี้
 - 1 “การบริหารและการจัดการ” ต้องมีการเชื่อมโยงถึงวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น และการสร้างการมีส่วนร่วมในการวางแผนของท้องถิ่นเพื่อเก็บรักษาทรัพยากร การบริหารจัดการทรัพยากรท้องถิ่น ตลอดจนการจัดทำรายงานต่ออพ.สธ.
 2. “การดำเนินงาน” เนื้อหาต้องครอบคลุมการบูรณาการ 6 งาน งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น โดยผู้เข้าร่วมอบรมได้ทำการวิเคราะห์ตัวชี้วัด จำแนกเกณฑ์การให้คะแนน และข้อเสนอแนะที่จะช่วยให้ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกปักทรัพยากรในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสม
 3. “ผลการดำเนินงาน” ครอบคลุมเนื้อหา การจำแนกพื้นที่ สภาพแวดล้อม บรรยากาศ คุณธรรมและจริยธรรม และผลงานดีเป็นที่ยอมรับ โดยผู้เข้าร่วมอบรมต้องทำการศึกษา และวิเคราะห์บริบทพื้นที่ สร้างการมีส่วนร่วม และกระตุ้นให้หน่วยงาน องค์กรส่วนปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อมูล การรักษา การฟื้นฟูทรัพยากรท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

วันที่ 5 สิงหาคม 2565

- การสรุปประเด็นสำคัญ โดยวิทยากร อพ.สธ. ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมอบรมในหลักสูตรวิทยากรผู้ช่วย ได้ใช้สื่อที่จัดทำขึ้นตามหลักการของ อพ.สธ. ในการนำเสนอข้อมูล ภายหลังจากการนำเสนอวิทยากรได้ให้ความเห็นและข้อแนะนำ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมอบรมแลกเปลี่ยนและเสนอความคิดเห็น เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นไป

ผลการประเมิน
การฝึกอบรมปฏิบัติการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลักสูตรวิทยากรผู้ช่วย
ระหว่างวันที่ 2- 5 สิงหาคม 2565
ณ ศูนย์แม่ข่ายประสานงาน อพ.สธ. - มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
ตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

บริษัท ราช กรุ๊ป จำกัด (มหาชน) ได้ดำเนินการประเมินผลการฝึกอบรมฯ เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานด้วยวิธีการสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรม ผ่านแบบสอบถามภายหลังการฝึกอบรมฯ สำหรับผลการประเมินระดับความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม เป็นดังนี้

- ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับดี ร้อยละ 85
- ผู้เข้าร่วมอบรมมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง ร้อยละ 15

สรุปวิธีการและผลการประเมินการฝึกอบรมฯ

- ผู้เข้าร่วมอบรม มีจำนวนรวม 50 คน แบ่งเป็น เพศหญิง 38 คน และเพศชาย 12 คน จำแนกตามอาชีพของผู้เข้าร่วมฝึกอบรม มาจากมหาวิทยาลัย โรงเรียน และหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นเครือข่ายในการประสานงานและดำเนินงานโครง อพ.สธ. ดังนี้

ลำดับ	อาชีพผู้เข้าอบรมฯ	จำนวน / คน
1	ข้าราชการ/เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	2
2	ครู / อาจารย์	12
3	เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัย	33
4	ผู้บริหารสถานศึกษา	3

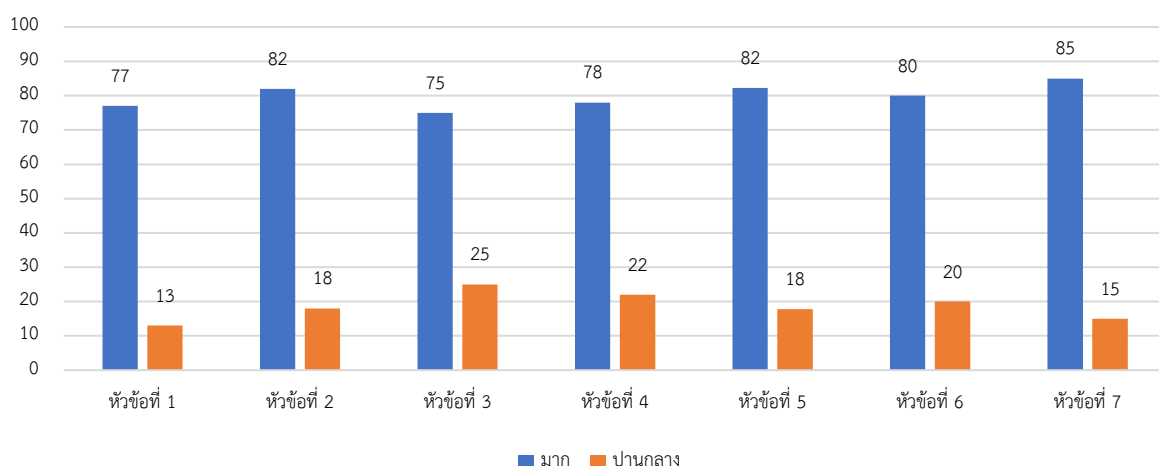
- **ประเด็น/หัวข้อที่วัดระดับความรู้และความเข้าใจ**

ลำดับ	ประเด็น/หัวข้อคำถาม
1	ความรู้และความเข้าใจงานฐานทรัพยากรท้องถิ่นในภาพรวมหลังจากผ่านการอบรม
2	ความเข้าใจ กระบวนการทำงานขั้นตอนที่ 1 การบริหารและการจัดการงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลังจากผ่านการอบรม
3	ความเข้าใจ กระบวนการทำงานขั้นตอนที่ 2 การบันทึก 9 ใบงาน ในงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลังจากผ่านการอบรม

4	ความเข้าใจ กระบวนการทำงานขั้นตอนที่ 3 การขึ้นทะเบียนทรัพยากร การใช้งานระบบฐานข้อมูล ทรัพยากร และการนำข้อมูลทรัพยากรไปใช้ประโยชน์ หลังจากผ่านการอบรม
5	ความเข้าใจ กระบวนการทำงานขั้นตอนที่ 4 การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีส่วนร่วม การวางแผน การดำเนินงาน ตลอดจนการรายงานผล หลังจากผ่านการอบรม
6	ความเข้าใจ กระบวนการทำงานขั้นตอนที่ 5 การบูรณาการ 6 งานฐานทรัพยากรท้องถิ่น หลังจากผ่านการอบรม
7	ประโยชน์ที่ได้รับจากการอบรมเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา/ดำเนินงานโครงการ
8	การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมไปเสริมการดำเนินโครงการ

- จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ของผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด
- ผลการประเมินระดับความรู้ความเข้าใจ

กราฟระดับความรู้ความเข้าใจจากการอบรมฯ

สำหรับหัวข้อที่ 8 การนำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมนำไปเสริมการดำเนินโครงการ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ ผลลัพธ์สามลำดับแรก พบว่า

ลำดับที่ 1 ผู้เข้าร่วมอบรมจะนำความรู้ไปเสริมการดำเนินโครงการในขั้นตอนเริ่มพัฒนาโครงการ, ขั้นตอนการบริหารจัดการ/ดำเนินงาน, ขั้นตอนประเมินผลและตรวจสอบความถูกต้อง

ลำดับที่ 2 ผู้เข้าร่วมอบรมจะนำความรู้ไปเสริมการดำเนินโครงการในขั้นตอนการบริหารจัดการ/ดำเนินงาน, ขั้นตอนประเมินผลและตรวจสอบความถูกต้อง

ลำดับที่ 3 ผู้เข้าร่วมอบรมจะนำความรู้ไปเสริมการดำเนินโครงการในขั้นตอนเริ่มพัฒนาโครงการ, ขั้นตอนการบริหารจัดการ/ดำเนินงาน